

Diskuto pri la temo: Ĉu Esperanto estas kodo aŭ lingvo?

Enkonduko I

La lingvo estas la ĉefa instrumento de komunikado kaj pensado. Ĝi akompanas la homon de la lulilo ĝis la tombo. Kreita de la homo, ĝi kreis lin mem. Evoluigata de la homo, ĝi evoluigas lin nem. En kazo de E-o kreita de L.L. Zamenhof, ĝi estas semanto de konkordo, trankvilo, paco kaj amo.

Ekesto de la lingvo II Religia Koncepto

Diversaj religiaj konceptoj asertas, ke la lingvo estis donita al la homo de supernaturaj fortoj.

Ekzemple la Nova Testamento diras: "En la komenco estis la Vorto

kaj la Vorto estis kun Dio, kaj la Vorto estis Dio" (Joh. 1, 1).

Laŭ la Malnova Testamento la homo ricevis la parolkapablon rekte de sia kreinto:

"Kaj Dio la Eternulo kreis el la tero ĉiujn bestojn de la kampo kaj ĉiujn birdojn de la ĉielo, kaj venigis ilin al la homo, por vidi, kiel li nomos ilin; kaj kiel la homo nomis ĉiun vivan estaĵon, tiel restis ĝia nomo" /Genezo 2,19/

De tiu lingvo de Adamo kaj Eva kaj ilia posteularo estis unueca sur la tuta terglobo. Nur poste, en la tempo de la provo konstrui la turon de Babelo, ĝi estis, pro puno, konfuzita kaj la homoj tial komencis paroli multajn lingvojn.

Kelkaj religiaj kredoj kaj hipotezoj - asertis, ka la hebrea estas la pralingvo, el kiu fontis ĉiuj postaj lingvoj ĝis la hodiaŭa tago. S-ka Hieronimo, ekzemple, diris laŭvorte: "La tuta antikveco pravas, ke la lingvo HEBREA, en kiu estis skribita la Malnova Testamento, estis la KOMENCO de ĈIUJ HOMAJ LINGVOJ.

Komenciĝoj de Scienca Pritrakto

La granda germana scienculo G.W.F. Leibniz akre atakis la hipotezon pri la deveno de la lingvoj el la HEBREA. Li esprimis la opinion, ke la lingvoj de la plej granda parto de Eŭropo, de Azio kaj de Egiptio havas sian fonton en unu sama origina lingvo.

Grandan meriton por la naskiĝonta lingvoscienco havas Johann Gottfried HERDER, unu el la plej profundaj pensuloj de la 18-a jarcento rilate la lingvoproblemojn. En sia studo pri la "Origino de la Lingvo" /1772/ li forte atakis la tiaman ĝeneralan opinion, ke la lingvo NE POVIS esti "inventita" de la homo, sed ke ĝi estas rekta donaco de Dio. Li argumentis, ke, se la lingvo estus kreita de Dio, ĝi devus esti multe pli logika kaj racia, ĉar en ekzistantaj lingvoj troviĝas tiom da ĥaoso, ke la lingvo certe devas esti produkto de la HOMO.

Alia germana scienculo Friedrich von Schlegel, prave konsiderata kiel la patro de la lingvoscienco, esprimis en sia verko "PRI LA LINGVO kaj SAĜO de la HINDOJ (1808) la ideon, ke SANSKRITO (religia lingvo de la bramanoj (kaj la lingvoj de Grekio, Italio, Germanio apartenas al la sama speco. Li donis ekzemplojn de vortoj en SANSKRITO, kiuj estas retroveblaj preskaŭ senŝanĝe en la greka, latina kaj germana lingvoj.

Alia granda lingvisto Franz BOPP, kiu kun relative granda precizeco establis la komunajn trajtojn de la t.n. HINDEŬROPAJ lingvoj. Li ne opiniis, ke la greka, latina kaj aliaj eŭropaj lingvoj devenas de SANSKRITO, sed male, li konsideris ĉiujn tiujn lingvojn kiel postajn variaĵojn de unu sama origina komuna lingvo.

De tiam la scienco pri la lingvo rapide floris en ĉiuj landoj. Ekestis pluraj lingvoteorioj kaj formiĝis kelkaj apartaj SKOLOJ.

Nun estas demando: ĈU UNU AŬ PLURAJ PRALINGVOJ?

Multe estis kaj ankoraŭ estas diskutata pri la MONOGENEZA aŭ POLIGENEZA origino de la hodiaŭaj lingvoj.

Pli malnovaj teoriistoj ĝenerale opiniis, ke la unueca komuna pralingvo devis iam ekzisti (MONOGENEZA KONCEPTO). Ili bazis sian starpunkton plejparte sur iuj pli aŭ malpli grandaj similaĵoj inter kelkaj hodiaŭaj lingvoj, unuflanke, kaj inter ili kaj la kontroleblaj malnovaj lingvoj (precipe SANSKRITA, GREKA, MALNOVSLAVA, antikva HEBREA). Germana lingvisto August Schleicher, kiu komprenadis la lingvon kiel naturan organismon, subitan al la samaj leĝoj de la naturo NASKIĜO, VIVADO kaj MORTO, kiel ĉiuj aliaj aĵoj de la naturo. Li eksplikis la genezon de la hindeŭropaj lingvoj en formo de GENEALOGIA ARBO: de la origina lingvo, prezentita kiel trunko, elkreskas branĉoj, kiuj siavice disiĝas en formo de branĉetoj donante fine la nunajn hindeŭropajn lingvojn. La senco de la lingva genealogia arbo estis montri, ke la homaro havis iam unu solan pralingvon.

Aliaj lingvistoj kaj filozofoj opiniis, ke iam ekzistis PLURAJ PRALINGVOJ. Al tiuj apartenis ekzemple Friedrich von Schlegel kaj Friedrich Müller, kiuj opiniis, ke la lingvoj ne devenas el ununura komuna fonto, sed el kelkaj.

Hodiaŭ ne troviĝas serioza teorio, kiu baziĝus sur la hipotezo de unu sola lingvo, komuna al la tuta homaro.

DIVERSAJ OPINIOJ PRI LINGVOFORMIĜO

La maniero, laŭ kiu ekestis la lingvo kaj kiel ĝi plue formiĝadis, estis kaj estas ankoraŭ tre diskutata. Ankaŭ koncerne tiun punkton ekzistas tre malsamaj opinioj. Kompreneble, plej simple estas aserti, ke la lingvo apartenas al la homo, surbaze de lia propra naturo, de lia homeco mem.

Superflue diri, ke la scienco ne kliniĝis antaŭ superstiĉoj aŭ dogmoj.

Unu el la ĉefaj problemoj estis la demando pri la rilato inter vortoj, la rilato inter la objektoj kaj aliaj nomoj.

Laŭ la sofisto Hermogeno (meze de la 5-a jarcento antaŭ nia ero), la lingvo estas nenio alia ol iaspeca konvencio inter la personoj, kiuj ĝin uzas. Li eksplikadis, ke "PIRO" povus nomiĝi "PRUNO" kaj "PRUNO" povus tute bona esti "PIRO", se al la homoj tio plaĉis do, Hermogeno opiniis, ke la lingvo estas plene arbitra kreaĵo de la homo.

Alia greka filozofo, Heraklito /6-a jarcento/ asertis kontraŭe, ke la vortoj havas "NATURAN" ekziston. Oni ne povas doni al la objektoj kiun ajn nomon laŭ sia plaĉo, sed ĉiu objekto havas sian propran nomon, depende de la naturo de la objekto, do ekzistas iaspeca determinismo inter la objekto kaj la vorto kiu ĝin signas.

Alia direkto asertas, ke la parolata lingvo ekestis per la imitado de la naturaj sonoj. La primitiva homo senĉese ekestis aŭdanta ĉirkaŭ si en la naturo diversajn sonojn, komencis nomi la bestojn, objektojn kaj fenomenojn laŭ la plej karakterizaj sonoj, kiujn ili eligis.

Tiu ONOMATOPEA teorio proksimiĝas al la hipotezo pri la NATURA kunligiteco kaj dependenco inter la vortoj kaj objektoj. Iom pli profunda esploro montras, ke en ĉiuj lingvoj fakte troviĝas kelkaj tiaj onomatopeaj vortoj, sed ilia nombro estas tre limigita. Kaj la filozofoj ne povis konsenti, ke la prahomo estus devigita lerni de la naturo, de la bestoj, de la ventoj, de la ondoj.. la bojadon kaj miaŭadon, la ĉirpadon kaj pepadon, la muĝadon kaj grincadon.

Pluraj pensuloj venis al la ideo, ke oni devus esplori la formiĝon de la lingvo ĉe infanoj por kompreni la unuajn ĝermojn de la prahoma lingvo. Tiu ideo fakte estas tre malnova, ĝin havis jam en la 6-a jarcento antaŭ nia ero egipta faraono PSAMETIKO. Unu el la scienculoj, kiuj esploris la lingvon el tiu vidpunkto, estis la franca filozofo, historiisto kaj kritikisto Hiplolyte TAINÉ (1828-1893). Li ekzamenis la fenomenon ĉe sia propra knabineto. La esplorado de la infana lingvo en lastaj jardekoj faris grandan progreson kaj ĝenerale estas konstatitaj du gravaj faktoj

1/ Ne nur la unuaj krioj, sed ankaŭ la unuaj artikigitaj sonoj estas ligitaj sole al sentoj de kontento

aŭ malkontento, kaj tiuj krioj aŭ sonoj estas eligataj nekonscie, tute instinkte.

Je la unua monato ekzistas tri specoj de spontanaj krioj: por la malsato, por la dolaro kaj por la kontento sed tiuj ne povas esti konsiderataj kiel lingvo.

En la tria monato komenciĝas la "praktikado" de artigitaj sonoj kaj poste la infano komencas imiti la aŭditajn vortojn. Sed ankaŭ en tiu ĉi stadio la uzado de iu vorto estas ligita al sentoj.

Do, la klopodo malkovri la lingvajn komenciĝojn ĉe la prahomoj per esploroj de la hodiaŭa infana lingvo, ŝajnas al ni metodo tute nekonforma al la sciencaj postuloj.

Plurajscienculoj rilatis la ekeston de la lingvo al interjekcioj dum la aliaj, pli multnombraj, tiurilate kunligis la interjekciojn al la GESTOJ. La rusa lingvisto, historiisto kaj etnologo Nikolaj Marr, prezentis teorion, laŭ kiu la unua, la plej primitiva formo de komunikado estis ekskluzive GESTA. Laŭ lia opinio, el tiu gesta lingvo evoluis, iam post iom, la parolata sona lingvo.

KION DIRAS LA ANTROPOLOGIO?

La unua demando estas kie troviĝas la limo inter homo kaj nehoma animalo. "La MANO kaj la LINGVO". JEN la HOMARO"- diras Henri BERR en la Antaŭparolo al la verko de J. Vendryes Le Langage .

La ebleco uzi la lingvon por komunikado estas kondiĉita de la fiziologia kapablo PAROLI-AŬDI kaj tial la fiziologio de la parolaj kaj aŭdaj organoj okupas gravan lokon en la studo de la lingvo. La psikologio traktas la lingvon precipe el la vidpunkto de la mensaj operacioj koncernantaj la rilaton inter VORTO ka IDEO.

LINGVO KIEL SOCIA FENOMENO

La lingvo estas socia fenomeno, kaj ne iu "NATURA" aŭ "BIOLOGIA" aĉaĵo. Tio signifas, ke ĝi povis ekesti, ke ĝi evoluis kaj evoluas ekskluzive en la kadro de la homa socio.

Sed ĝi tute ne signifas, ke tiu portanto estas aŭ devas esti nur la "NACIO". Ekzistas eĉ hodiaŭ personoj, kiuj sen troa pripensado emfazas pri la "NACIA ANIMO" aŭ pri "NACIA SPIRITO" kiel pri la solaj kreofortoj de la lingvo. El tio oni ofte konkludas, ke la INTERNACIA LINGVO estas neebla, ĉar, ja, ne ekzistas la "INTERNACIA NACIO" kun "INTERNACIA ANIMO" aŭ – povas ekzistis nur kodo.

La plej grandajn meritojn por la nova korekta studado de la lingvo havas la fama svisa lingvisto Ferdinand de Saussure. Li klare distingas inter la LINGVO /language/, la PAROLO /parole/ kaj la PAROLKAPABLO /langage/.

La PAROLKAPABLO estas multforma kaj koncernas plurajn sferojn: la fizikon, la fiziologion, la psikologion. PAROLO estas rezulto de individua volo kaj inteligento. la LINGVO ne estas funkcio de la subjekto, kiu parolas. LINGVO estas produkto, kiun la individuo registras pasive.

LA INTERNACIA LINGVO

El monda vidpunkto la plej elstara kultura-historia evento sur la lingva kampo estas la formiĝo kaj ekesto de la Internacia Lingvo. Ĝia tasko estas servi kiel komuna lingvo en mondaj kadroj.

La Internacia Lingvo povis ekesti nur en tiaj historiaj kondiĉoj, kiam, unuflanke, la progreso de la internaciaj rilatoj en la plej larĝa senco de la vorto atingis tian karakteron kaj tioman gradon, ke ili sentis efektivan bezonon pri ĝi kaj kiam, aliflanke, tiu sama progresado kreis sufiĉan internacian lingvomaterialon, sur kiu povis esti bazita vere internacia lingvo, t.e. lingvo reprezentanta laŭ la internaj elementoj SINTEZON de la priparolita evoluoprocezo sur la lingva kampo. Tion bonege kaj genie komprenis la aŭtoro de Esperanto, D-ro L. L. Zamenhof. Sian penson li formulis en mallonga frazo: "Por ke la lingvo estu TUTMONDA, se sufiĉas nur nomi ĝin tia: Tiu granda vero estis presita sur la titolpaĝo de la unua lernolibro, aperinta en la jaro 1887.

FORMIĜO de Internacia Lingvo

La transpaso de feŭdismo al nova ekonomia sistemo, al KAPITALISMO - karakterizata de amasa,

maŝina produktado por la merkato, de ĉiam pli detala labordivido, de granda internacia komerco - havis pluroblan efikon sur la lingvon. -

a) La "tria klaso" - la progresema burĝaro - ĉie starigas la postulon pri kreo de UNUECAJ ŜTATOJ, sen internaj doganlimoj, sen malhelpoj al komerco kaj komunikado.

b) La mezepoka latina lingvo, kies socia portanto estis la feŭda reganta klaso, malaperas iom post iom kune kun sia portanto kaj ĝi restas nur en la uzo de la romkatolika eklezio, kiel religia lingvo.

c) Pro la malapero de la latina pro la aliflanka kreskanta internacia rilato, sentiĝis ĉiam pli kaj pli forta bezona por neŭtrala internacia lingvo. La manko de komuna internacia lingvo sentiĝis tiel forte, ke amasiĝis provoj krei ĝin.

d) Sendepende de tiuj provoj, tute spontane formiĝis kaj senĉese formiĝas ĉiam pli ampleksa, vere internacia LINGVOMATERIALO. Ĝi konsistas ne nur el INTERNACIA RADIKARO, sed gravan parton formas ankaŭ la proksimiĝo de la ESPRIMMANIERO.

Tiele, surbaze de konstanta egaligado de la kulturo kaj civilizo, ekĝermis la fundamentoj de la INTERNACIA LINGVO en la sino mem de la TUTHOMARA SOCIO. Tiusence ĝi estas kondiĉita, determinita certa grado, same kiel ajn alia lingvo.

INTERNACIECO

Zamenhof bone komprenis, ke lingvo internacia devas konsisti el elementoj maksimume internaciaj. Tial li metis en ĝian vortaron radikojn jam internaciigintajn kaj signis la vojon por plua riĉigo de la lingvo per novaj internaciaj esprimoj. Li ankaŭ komprenis, ke ne ekzistas absoluta internacieco de la vortoj - nek laŭhave, nek laŭforme - kaj ke, aliflanke, por atingi facilecon estas necese ordigi kaj sistemigi tiun internacian lingvomaterialon kaj liberigi ĝin de balastaj akcesoraĵoj kaj absurdaĵoj. Tial, ekzemple, Esperanto havas fonetikan ORTOGRAFION. Tial en ĝi ĉiu elemento ricevis difinitan signifon kaj la tuta lingvo AGLUTINAN karakteron kun plej simpla GRAMATIKA STRUKTURO. Per la sistemo de AFIKSON la Internacia Lingvo akiris vastajn eblecojn de subtila derivado. Tio ĉio faciligas la rapidan akiron de la lingvo kaj ebligas ĝian tujan PRAKTIKAN UZON SKRIBE, LEGE kaj PAROLE ne nur en la t.n. okcidentaj landoj, sed sur ĉiuj kontinentoj, kaj ne nur fare de kleruloj, sed ankaŭ fare de la plej ordinaraj homoj. Revuo Esperanto en 120 landoj.

La naciaj lingvoj, eĉ kiam ili estas pro specialaj kaŭzoj disvastiĝintaj ekster la nacia teritorio, eĉ kiam ili estas uzataj en pli aŭ malpli alta grado por internacia komunikado, restas naciaj kaj laŭ siaj historiaj tradicioj, kaj laŭ sia interna karaktero, kaj ĉefe, laŭ sia SOCIA PORTANTO. La naciaj lingvoj apartenas al la konkretaj nacioj. Ĉiu nacio estas spirita proprietulo de sia nacia lingvo. La alinacianoj povas ellerni tiun lingvon pli aŭ malpli bone, sed ili ne sentas ĝin kiel sian.

Male, la INTERNACIA LINGVO estas prproraĵo de INTERNACIA KOLEKTIVO KAJ ĉiu membro de tiu kolektivo sentas ĝin kiel sian.

Esperanto estas internacia ankaŭ el la vidpunkto de la celo: servi kiel NEŬTRALA, SUPERNACIA INSTRUMENTO de KOMUNIKADO en MONDAJ KADROJ. Neniu nacia lingvo posedas tiujn tri esencajn elementojn de internacieco. Tial neniu nacia lingvo, eĉ ne la plej disvastiĝinta, povas esti nomata "INTERNACIA".

Ni ĉiam aŭdas - ekzistas triboj, popoloj, nacioj kaj ili havas siajn tribajn, popolajn, naciajn lingvojn. Sed kie estas - oni demandas - tiu "INTERNACIA POPOLO", kies lingvo estas la INTERNACIA? Ĝi ne ekzistas kaj sekve ne povas ekzisti tia lingvo en la vera senco de la vorto.

Do, tiuj personoj ignoras la fakton, ke la grandega evoluo de ĉiuj ekonomiaj fortoj en la moderna epoko kun la rapidega progresado de la scienco ne nur kaŭzis la kreon de abunda lingvomaterialo kun internacia karaktero, sed ankaŭ ĉiam pli impete puŝas la homaron al multe pli forta integriĝo. Tiu objektiva evoluproseso devis, interalie, naski novan senton de efektiva aparteno al la plej vasta socia unuo - al la homaro: Zamenhof, kiu vivis en medio plurnacia, saturita de reciproka intergenta malamo, enspiris en la lingvon spiriton de HUMANECO kaj INTERNACIISMO, kiuj estas potenca idea fono de la lingvo. Ĝi donis al la Internacia Lingvo

KORON kaj ANIMON, tute specialan karakteron kaj apartan fizionomion, sen kiuj neniu lingvo povas vivi, kreski kaj maturiĝi.

Kaj tiel la samaj personoj - certe ankoraŭ ne multnombraj - kiuj pro tio ne ĉesis esti apartenanto de sia nacia aŭ regiona lingva komunaĵo manifestas PLIAN ASPEKTON de sia socia personeco: la APARTENON al la HOMARO. En tiu aspekto ili reale formas tiun MONDE INTERNACIAN SOCIAN FORTON, sur kiu kuŝas la Internacia Lingvo.

UNUECO

Al evoluo de E-o kaj la firmigo de ĝia unueco precipe kontribuis kaj kontribuas la verkistoj, poetoj, sciencistoj, ĵurnalistoj kaj aliaj, kiuj verkas en la Internacia Lingvo. Grave kontribuas ankaŭ la oratoroj, prelegantoj kaj iu alia aktiva uzanto de la lingvo en kluboj kaj societoj, dum kongresoj kaj konferencoj, en korespondado, amikaj konversacioj kaj eĉ en la privata familia vivo. La evoluo de la Internacia Lingvo ne estas diktata de supre, sed ĝi okazas de malsupre, de la personoj kiuj praktikas ĝin.

FORTO

La Internacia Lingvo povas aspekti "nenatura" nur al la homoj, kiuj ne regas ĝin aŭ ne scias ĝin kontentige. Sed tiaspecan "NENATURECON" havas ĉiu ajn lingvo. Ekzemple la nederlanda lingvo sonas terure BARBARE al la germana orelo kaj inverse.

Multaj personoj argumentas, ke Internacia Lingvo E-o estas ARTEFARITA. Fakte, Internacia Lingvo estas tiel "artefarita", kiel ĉiu ajn nacia lingvo, do "kreita de la HOMO". Sekve parolante pri la angla, franca aŭ aliaj lingvoj, oni ne donas al ili la epiteton de ARTEFERITA aŭ "HELPA" do kial oni faras tion parolante pri la Internacia Lingvo? Tio kreas komplekson pri kvazaŭ malpli granda valoro de Esperanto kompare kun la naciaj lingvoj. Dependas nur de la uzanto-esperantisto, ĉu en liaj manoj E-o fariĝos potenca komunikilo kaj esprimilo, aŭ ĝi estos nur pala, sensanga, senkolora kaj kripla balbutilo. Inter la naciaj kaj la Internacia Lingvo ekzistas unu gravega diferenco, nome diferenco de la celo, al kiu ili servas:

Dum la naciaj lingvoj havas la taskon kontentigi la limigitajn bezonojn de komunikado kaj pensado en kadroj naciaj, la Internacia Lingvo liberigas la penson de la nacilingvaj ĉenoj kaj flugigas ĝin libere de lando al lando, de nacio al nacio tra la tuta mondo.

Kiam oni amase, grandskale eklernos la Internacian Lingvon en ĉiuj lernejoj de la mondo, tiam la HOMARO ĝisvivos grandegan spiritan revolucion kaj tiam plene evidentiĝos la fruktodona kaj morala kaj intelekta efiko de la Internacia Lingvo!

Iu povas diri, nu bone, denove freŝa finvenkisto, sed kion ni faru hodiaŭ kaj morgaŭ?

Do ni E-oj kiel servistoj por solvi la aktualajn taskojn de la nuntempa homaro kunligu niajn fortojn kun aliaj organizaĵoj, ankaŭ neregistaraj, por komunaj celoj.

Ekzemple pri realigado de principoj de la Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj /UDHR/ proklamitan en 1948. Posteno kaj Oficejo de Alta Komisiito pri Homaj Rajtoj estis kreita antaŭ 20 jaroj kun sidejo en Ĝenevo.

a/ Por de ni plej taŭgas defendo de rajtoj de indiĝenaj kaj minoritataj popoloj, kio fundamente estas ligita kun lingvorajtaj problemoj-

b/ HOMAJ RAJTOJ – PACO - SEKURECO

c/ KULTURAJ RAJTOJ

a) Alia tereno por ni estas rajtoj je PURA NATURĈIRKAŬAĴO, PURA AKVO, MANGAĴO - do temas pri komuna futuro kaj DAŬRIPOVA EVOLUO. Al kunlaboro ni proponas la PONTAN KOMUNIKILON, JUSTECAN E-on.

Dum 126 jaroj E-o kiel neŭtrala lingvo konstruas pontojn inter popoloj kaj kulturoj. Temas pri tio, ke niaj agadoj estu ĉiam pli enplektiĝantaj en tiuj de neesperantistaj organizaĵoj, tiam la socie valoro de E-o estos vaste rekonata kaj ankaŭ morale kaj finance subtenata por komunaj celoj.

Ni kreu TJTMONDAN AMIKARON de E-o, kaj publiko devas vidi E-on ne kiel utopion nek kiel historiaĵon, sed kiel aktivan socian movadon de la nuntempo.

Esperanto ne estas iu signifa kodo. UEA estas en oficialaj rilatoj, pere de Novjorka Oficejo de UEA, kun UN kaj Unesko, PRIESPERANTA REZOLUCIO de Unesko estis voĉdonata en Montevideo 1954.

En la jaro 1993 E-o estis agnoskita definitive kiel LITERATURA LINGVO fare de Internacia Asocio de Verkistoj / PEN-Club/ tiel estis agnoskita kontribuo de E-o en scienco, edukado kaj kulturo.

Ni Esperantistoj komprenu, ke la donaco de Zamenhof ne devas esti gardata por kelkaj privilegiuloj, ĝin meritas ĉiu homo SURTERE.

Konklude:

La Internacia Lingvo ne estas sole teknika rimedo de pensado nek nura peranto de penso-interŝanĝoj en internacaj kadroj. Ĝi havas ankaŭ profundan idean signifon. Same kiel la naciaj lingvoj ludis kaj ludas unu el la ĉefaj roloj en la formiĝo de la nacioj, same tiel la Internacia Lingvo - neŭtrala supernacia interkomprenilo formas kaj stimulas la tuthoman universalan solidarecon.

E-o estas semato de konkordo, trankvilo, paco kaj amo. Kreita kaj evoluigata de la homo, ĝi evoluigas lin mem!

Do E-o ne estas kabineta teorio aŭ historia kuriozaĵo sed viva lingvo. Nun ni esperantistoj havas du fortajn armilojn, nome la INTERRETON kaj Esperanton, per kiuj ni povas libere komunikiĝi kun alilandanoj. Ni uzu ilin al ĝeneralaj kontaktoj, vojaĝoj, opiniinterŝanĝoj al disdvastigi amon kaj amikecon inter popoloj.

Vastaj imperioj malaperis, diktatoroj kaj aŭtokratoj falis, sed nia E-o restis, vivas kaj progresas. Do kiel la birdo FENIKSO, kiu mortas en flamoj kaj renaskiĝas el sia propra cindro. E-o tiel revigligas kaj iras antaŭen.

Vivu Esperanto!

Diskuto post la prelego:

Miroslav Malovec klarigis, ke la prelego ekestis pro tio, ke en lernolibro de la ĉeĥa lingvo por metilernantoj aperis aserto, ke nur naturaj lingvoj estas veraj lingvoj, dum la artefaritaj (ekz. Esperanto) estas nuraj komunikaj kodoj.

Jan Werner klarigis, ke ĉiuj lingvoj estas komunikaj kodoj, kvankam ne ĉiu kodo estas lingvo. Ni ne hontu, ke Esperanto estas artefarita lingvo kaj kodo, tio estas ĝia avantaĝo, pro kiu ĝi estis kreita.

Malovec ankoraŭ aldonis, ke novaj artefaritaj lingvoj komence estas efektive nur kodoj, nur projektoj, nur listo de vortoj kaj gramatikaj reguloj, sen propra frazeologio, sen literaturo, sen kulturo kaj sen komunumo. Sed Esperanto dum sia evoluo kreis komunumon kaj kulturon, la projekto lingviĝis. Simile ekestas tiel nomataj piĝinoj el miksaĵo de anglaj, francaj, hispanaj, portugalaj kaj indiĝenaj vortoj, sed nur kiam ili fariĝas ankaŭ gepatraj komunikiloj por denaskaj parolantoj, ili fariĝas efektivaj lingvoj (okazas t.n. kreoliĝo de piĝino). Esperanto troviĝas meze de tiu evoluo – ne estas denaska lingvo, nek plu projekto.